

Evenimentul de la Masa și Meriba (Exodul 17:1-7)

Acum poporul Israel trece prin una din cele mai mare încercări. Călătoria lor prin deșert se desfășoară în etape. Ei ajung la Refidim unde nu găsesc apă. Cum vor reacționa ei la această încercare? Asistăm la cea de-a patra oară când poporul cârtește în pustiu (primele trei sunt 14:11-12; 15:24; 16:2).⁴³

17:1. Toată adunarea copiilor lui Israel a plecat din pustia Sin, după călătoriile zilnice pe care poruncise Domnul să le facă; și au tăbărit la Refidim. Acolo poporul n-a găsit apă de băut.

Evreii se îndepărtează de zona unde au primit pentru prima dată mană și prepelețe, adică de pustia Sin. Ei călătoresc "conform plecărilor lor". În ebraică această expresie este redată printr-un singur cuvânt care derivă dintr-un verb ce denotă sursa, originea sau începutul.⁴⁴ Mina din care iese argint (Iov 28:1), izvorul care dă apă (2 Cronici 32:30; Psalmul 107:33-35) și mugurul din care iese floarea (Iov 38:27) sunt denumite fiecare prin acest cuvânt. Termenul mai semnifică și locul de început al unei călătorii. Mai pe scurt, el reprezintă un punct de plecare, un început.⁴⁵

Evreii primesc "din gura Domnului" indicații cu privire la localizarea acestor tabere și la drumul care trebuie urmat. Dumnezeu este Cel care își călăuzește poporul prin deșert și El îl duce de la o oază la alta.

Cu privire la semnificația verbului "a tăbări", vezi comentariul

asupra versetului 14:9. Localizarea taberei de la Refidim este incertă.⁴⁶ La Refidim, problema cu care se confruntă poporul este lipsa apei.⁴⁷ La Mara lucrurile nu fuseseră atât de grave. Acolo exista apă, doar că Dumnezeu a îndulcit-o. La Refidim apa trebuie să vină, după câte se pare, *ex nihilo*.

17:2. Atunci poporul a căutat ceartă cu Moise. Ei au zis: "Dă-ne apă să bem!" Moise le-a răspuns: "Pentru ce căutați ceartă cu mine? Pentru ce ispitiți pe Domnul?"

Reacția poporului la aceste condiții este mai agresivă decât un simplu murmur de cârtire. Expresia "a căuta ceartă" este corespondentul unui cuvânt foarte puternic care înseamnă "a depune toate eforturile" sau a căuta nod în papură cu o anumită atitudine de ostilitate. Intensitatea reacției este scoasă și mai mult în evidență prin cererea categorică a evreilor: "Dă-ne apă să bem!"⁴⁸

Răspunsul dat de profet rebelilor nu se deosebește prea mult de cel oferit din cazul al treilea (16:7). Când evreii l-au muștrat pe Moise, ei îl ispiteau de fapt pe Dumnezeu, care îl pusese pe Moise în această poziție de autoritate. În ultimă instanță, lipsa de credință în Domnul era cea care îi determina să se poarte în felul acesta.

A doua apariție a verbului "a se certa" se sfârșește cu un *nun paragomicum*. Acesta exprimă de obicei "un accent puternic" și o anumită certitudine, deși poate semnifica faptul că ceva anume este exprimat prin antiteză.⁴⁹ În orice caz, apariția sa în acest verset demonstrează reacția puternică a lui Moise la acuzațiile aduse de evrei.

17:3. Poporul stătea acolo, chinuit de sete, și cârtea împotriva lui Moise. El zicea: "Pentru ce ne-ai scos din Egipt, ca să ne faci să murim de sete aici cu copiii și turmele noastre?"

Limbajul folosit în răspunsul israeliților este plin de mânie și

ostilitate. Ei îl acuză pe Moise că i-a adus în pustie ca să-i lase să moară. Este a doua oară când ei lansează aceeași acuzație (vezi 16:3).

Plângerea exprimată reflectă unitatea și egocentrismul poporului. În original, se folosește persoana întâi singular: "**Pentru ce m-ai scos din Egipt? Ca să mă omori pe mine, copiii mei și turmele mele?**" Numeroase traduceri, printre care Septuaginta, Siriana și Vulgata, traduc aceste cuvinte la persoana întâi plural - și fiecare traducere în limba engleză face la fel.

17:4. Moise a strigat către Domnul și a zis: "Ce să fac cu poporul acesta? Încă puțin și au să mă ucidă cu pietre."

Opoziția rebelilor față de autoritatea lui Moise se intensifică, îndreptându-se spre un punct culminant. Moise însuși își dă seama că poporul este gata să îl omoare: el spune, literal: "**Încă puțină vreme și mă vor ucide cu pietre**". În limba ebraică, prima parte a acestei afirmații este o expresie temporală care transmite sensul de iminență, de urgență (vezi Osea 1:4; Ieremia 51:33). Ea nu este o hiperbolă, ci denotă un pericol clar și existent.

Profetul reacționează rugându-se Domnului. El îi cere Dumnezeului evreilor o soluție la această problemă.

17:5. Domnul a zis lui Moise: "Treci înaintea poporului și ia cu tine vreo câțiva din bătrânii lui Israel; ia-ți în mână și toiagul cu care ai lovit râul și pornește!"

Soluția dată de Domnul la dilema profetului se concretizează în trei imperative. În primul rând, Moise trebuie să "**treacă înaintea evreilor**". Acest verb poartă sensul de a merge înaintea poporului în pustiu. În al doilea rând, profetul trebuie să "**ia**" cu sine pe câțiva dintre bătrânii lui Israel.⁵⁰ Aceștia au rolul de martori la evenimentele următoare.⁵¹ În fine, Moise primește porunca de "a lua" toiagul care, pe

parcursul urgiilor din Egipt, fusese instrumentul puterii miraculoase a lui Dumnezeu.

Domnul menționează prima urgie cu care a fost lovit Egiptul. Motivul probabil al acestei referiri este contrastul. Tocmai toiagul care lovise apele Nilului pentru a priva Egiptul de apă (7:14-25) devine acum o sursă de beneficii pentru poporul Israel, oferindu-i apă.

17:6. Iată, Eu voi sta înaintea ta pe stânca Horebului; vei lovi stânca și va țâșni apă din ea și poporul va bea. Moise a făcut așa, în fața bătrânilor lui Israel.

Dumnezeu satisface nevoile lui Israel, în mod miraculos și abundent. Moise trebuie să meargă la "**Horeb**", la locul unde Dumnezeu i Se descoperise în tufișul aprins. Horeb este un alt nume al muntelui Sinai, unde evreii urmează să primească în curând legea din partea Domnului (vezi comentariul asupra versetelor 3:1, 12).

Domnul anunță că va "**sta**" pe stânca de la Horeb. Unii comentatori susțin că aici avem de-a face cu un simplu limbaj antropomorfic, care folosește imaginea umană pentru a descrie prezența lui Dumnezeu.⁵² Alții văd o teofanie în care stâlpul de nor coboară peste munte.⁵³ Oricum ar sta lucrurile, Dumnezeu este prezent la Horeb într-un mod special, unic, pentru a purta de grijă poporului Său.

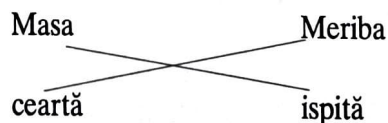
O explicație așa-zis științifică a apei care țâșnește din stânci, ca și cea dată de Cassuto, este nejustificată.⁵⁴ Scopul episodului este să demonstreze că dacă ar fi cazul, Dumnezeu ar face lucruri mari și minunate pentru a le purta de grijă evreilor.

17:7. El a numit locul acela Masa și Meriba (Ispită și ceartă), căci copiii lui Israel se certaseră și ispitiseră pe Domnul, zicând: "Este oare Domnul în mijlocul nostru, sau nu este?"

După obiceiul semitic, Moise numește locul unde s-a petrecut

minunea în funcție de incidentul care a avut loc. Aceste etimologii se bazează pe asonanță. "Masa" înseamnă "ispitire" și provine de la verbul "a ispiti" din versetul 2. Meriba înseamnă ceartă și derivă din verbul "a se certa", tot din versetul 2.⁵⁵ Scopul denumirii acestui loc în felul acesta este ca poporul lui Israel să nu uite niciodată felul nesăbuit și rușinos în care s-au comportat aici.

Autorul explică scopul acestei etimologii printr-o structură chiasmă:

Aplicație

Mulți autori au sugerat ideea că evenimentele de la Masa și Meriba slujesc de paradigme sau indicatoare spre anumite evenimente din Noul Testament. Unele dintre aceste sugestii sunt bune, pe când altele sunt mai puțin convingătoare. Spre exemplu, ideea că vorbele Domnului Isus din Ioan 7:37-39 reprezintă o reiterare a minunii cu apă din pustie împinge limitele paralelismului prea departe.⁵⁶ Totodată, ideea că rugăciunea Tatăl Nostru se bazează pe tradiția de la Masa / Meriba este puțin exagerată.⁵⁷

Pe de altă parte, atunci când Satan Îl ispitește pe Isus îndemnându-L să Se arunce de pe Templu pentru a vedea dacă Dumnezeu este credincios și Îl va salva după cum a promis (Matei 4:5-7), Isus răspunde cu un citat din Deuteronom 6:16: "Să nu ispițiți pe Domnul, Dumnezeul vostru, cum L-ați ispitit la Masa". Isus este ispitit să comită același păcat în care au căzut Israelii atunci când au fost puși la încercare în pustiu. Isus însă nu cade pradă ispitei, așa cum a făcut Israel, ci rămâne în ascultare și credincioș față de Dumnezeu.

Apostolul Pavel ne oferă și el o explicație mai detaliată a

semnificației incidentului de la Masa / Meriba, atunci când spune: "Fraților, nu vreau să nu știți că părinții voștri toți au fost sub nor, toți au trecut prin mare, toți au fost botezați în nor și în mare, pentru Moise; toți au mâncat aceeași mâncare duhovnicească și toți au băut aceeași băutură duhovnicească, pentru că beau dintr-o stâncă duhovnicească ce venea după ei; și stâncă era Cristos" (1 Corinteni 10:1-4). Identificarea lui Mesia cu o stâncă nu este ceva neobișnuit pentru Vechiul Testament. Acesta este un termen utilizat adeseori cu referire la Dumnezeu (vezi Geneza 49:24; Deuteronom 32:4, 15, 18, 30-31). În felul acesta, Pavel "face legătura dintre un episod din istoria lui Israel și situația credincioșilor din Corint. Cristos era prezent în pustiu așa cum este prezent și azi alături de biserică. Faptul că Dumnezeu i-a respins pe acei israeliți care L-au ispitit și L-au pus la încercare este o lecție importantă și un avertisment pentru acei corinteni care se scaldă în idolatrie".⁵⁸ Israel este biserica în Vechiul Testament. Și ar trebui să învățăm de la înaintașii noștri, lepădând purtarea pe care au avut-o aceștia la Masa și Meriba.

Încercările de a folosi conduita lui Moise de la Masa / Meriba ca model pentru lucrarea din ziua de azi nu au foarte mare succes.⁵⁹ Nu acesta este punctul central al istoriei, de aceea multe dintre aceste studii deviază în învățături alegorice.